

Barometer 10: toegang tot bankfinanciering voor de kleine ondernemingen
- maart 2010 -

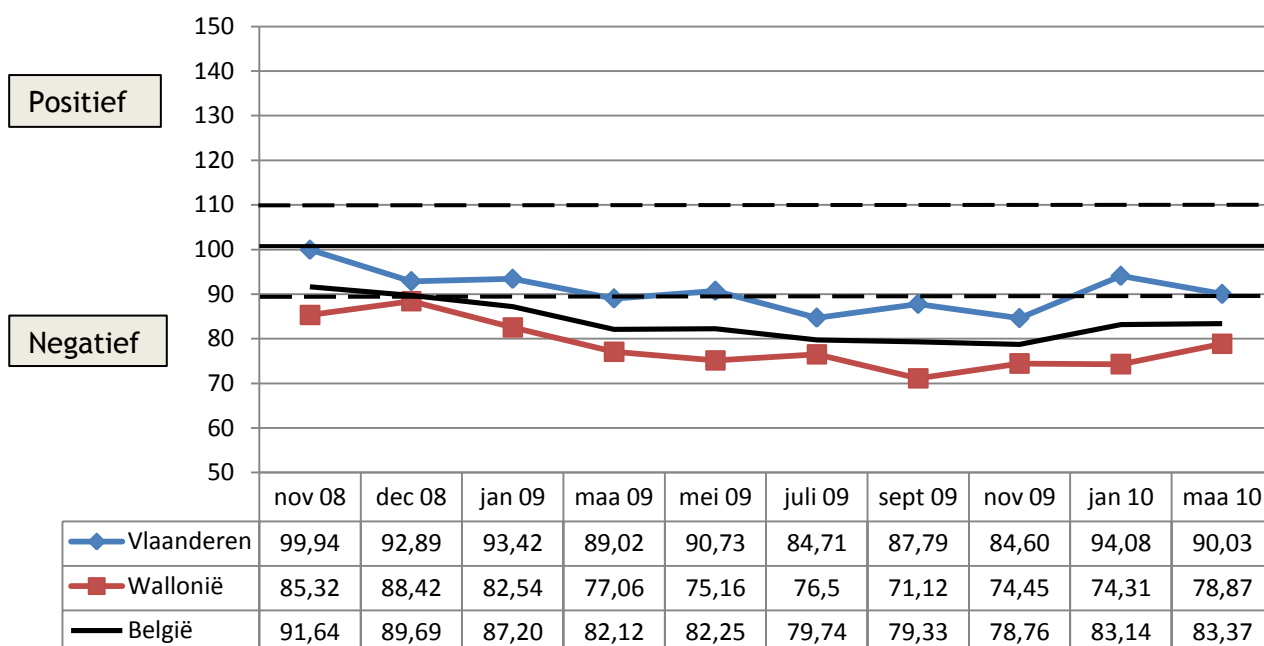
Methodologie

- Voor deze enquête werden 638 ondernemingen met maximum 10 personeelsleden (bedrijfsleider inbegrepen) ondervraagd.
- Periode van 1 tot en met 9 maart 2010.
- De volgende enquête zal plaatsvinden in mei 2010.
- De enquête bestaat uit 11 vragen betreffende de toegang tot bankfinanciering voor kleine ondernemingen voor de barometer + 2 variabele vragen.
- Schaal barometer: 0 - 200: waarbij 0 de slechtste situatie is en 200 de beste situatie met 100 als neutrale waarde.
- Schaal subvragen en variabele vragen: 0 - 10 waarbij 0 zeer ongunstig is en 10 zeer gunstig met 5 als neutrale waarde.
- 64 % van de ondervraagde ondernemers heeft een krediet bij één of meerdere banken.

Evolutie van de absolute index :¹

- In maart 2010 tekent de barometer voor de tweede maal op rij een stijging op. Niettegenstaande het om een lichte stijging gaat, kunnen we dit positief resultaat alleen maar toejuichen. Met een winst van 0,3 punten, evolueert de barometer thans naar 83,4 punten.
  - 26 % van de Belgische KO's is eerder positief inzake toegang tot bankfinanciering.
  - 71 % van de Belgische KO's is eerder negatief.
- De stijging van de barometer is toe te schrijven aan Wallonië waar hij met een bonus van 4,6 punten op 78,9 punten staat. Vlaanderen daarentegen tekent een daling van 4 punten op en behaalt 90 punten.

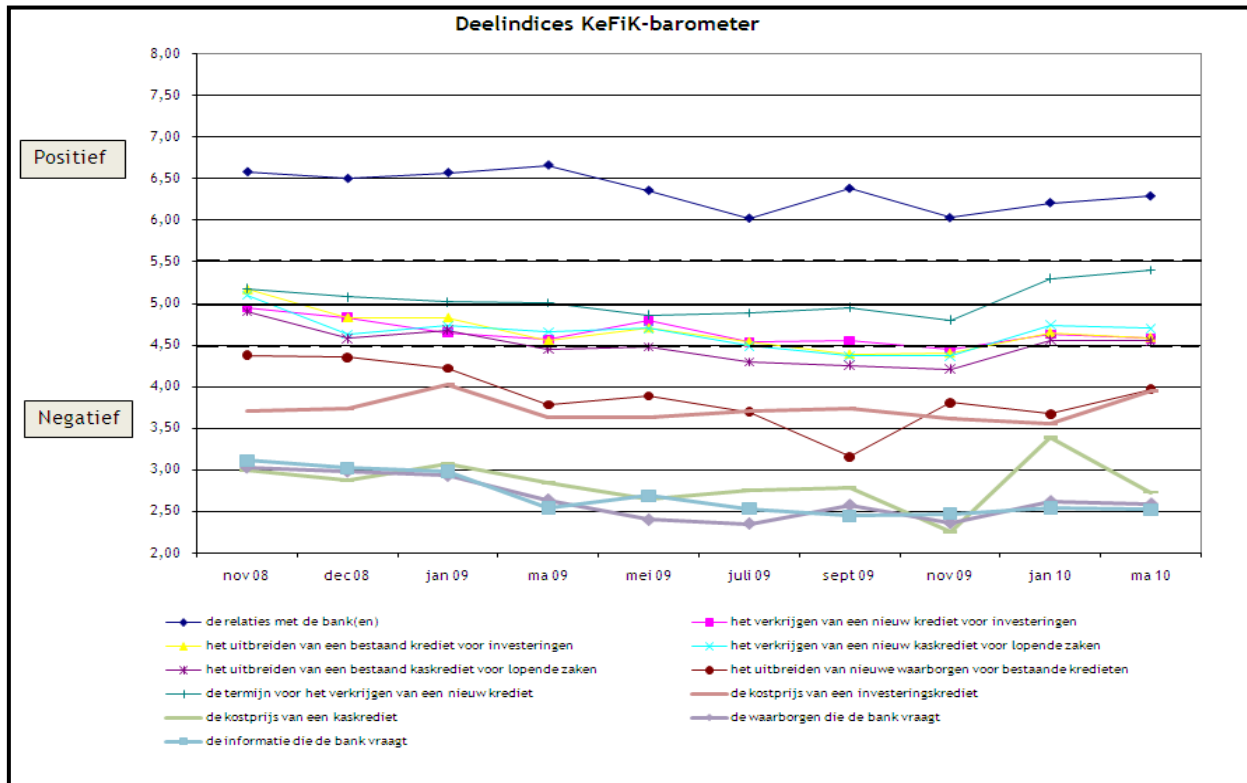
Toegang tot bankfinanciering voor Kleine Ondernemingen

¹ De schaal van de barometer loopt tussen 0 en 200, maar om de grafiek duidelijker te maken hebben wij besloten om de zone in de grafiek te herleiden tussen 50 en 150.

Gedeeltelijke indicatoren van de absolute index :²

In maart tekende de globale barometer een stijging op. Voor de subvragen vertaalt dit zich naar 4 stijgingen en 7 dalingen.

POSITIEF

- Het criterium dat de relatie met de banken evalueert, registreert een tweede opeenvolgende stijging en duidt een score aan van 6,29 punten op 10. Iets minder dan twee ondernemers op drie geven aan een positieve relatie met hun bankier te onderhouden.

NEUTRAAL

- Volgens de ondervraagde ondernemers was de termijn voor het verkrijgen van een nieuw krediet nog nooit zo kort. Met 5,4 punten nadert deze indicator steeds meer de positieve zone.
- In maart 2010 zijn de ondernemers van mening dat het verkrijgen van een nieuw kaskrediet of een nieuwe kredietlijn voor de lopende zaken iets moeilijker verloopt. Deze indicator registreert een score van 4,7 punten tegenover 4,74 in januari. 44% van de ondernemers is van mening dat het moeilijk tot zeer moeilijk is om een dergelijk krediet te verkrijgen, terwijl 35% er een tegenovergestelde mening op na houdt.
- Het gaat ook iets beter wat betreft de perceptie van de verhoging van een bestaand investeringskrediet. Met een score van 4,59 punten noteren we hier een lichte daling in maart 2010. 23% van de ondernemers is neutraal ten opzichte van deze indicator. 32% is van mening dat de verhoging van een bestaand krediet eerder eenvoudig tot zeer eenvoudig is en 45% is de mening toegedaan dat het moeilijk tot zeer moeilijk is.

² Voor de duidelijkheid van onze grafiek hebben wij besloten de zone tussen 2 en 8 te hernemen in onze grafiek. De schaal van de barometer loopt normaal tussen 0 en 10.

- Niettegenstaande een lichte daling wordt opgetekend voor de barometer van maart, valt het verkrijgen van een nieuw investeringskrediet opnieuw in de positieve zone met een score van 4,58 punten.
- Na een behoorlijke score in januari 2010 lijkt de perceptie van de ondernemers met betrekking tot de verhoging van een kaskrediet voor de lopende zaken zich te stabiliseren in de neutrale zone met een score van 4,55 punten voor de barometer van maart 2010. Concreet betekent dit dat iets meer dan één ondernemer op drie (35%) van mening is dat het moeilijk tot zeer moeilijk is om een dergelijk krediet te verkrijgen tegenover een op drie die de tegenovergestelde mening is toegedaan (33%).

NEGATIEF

PWI - Prijs-Waarborgen-Informatie

- In maart 2010 ondergaat het criterium dat de uitbreiding van nieuwe waarborgen voor bestaande kredieten bij de toekenning van een nieuw krediet evalueert een daling. Met een score van 3,67 in januari naar 3,97 punten op 10 in maart 2010. De meeste ondernemers (56%) zijn er evenwel min of meer of zelfs helemaal zeker van dat de door de bank gevraagde waarborgen voor een nieuw krediet eveneens dienen om bestaande kredieten te dekken.
- Hoewel de kost van een investeringskrediet door de ondernemers nog steeds negatief gepercipieerd wordt, bereikt deze parameter in maart 2010 zijn op één na beste score met 3,95 punten. Concreet denkt 24% van de ondernemers dat de kost laag tot zeer laag is. 56% denkt het tegenovergestelde.
- Na een relatief belangrijke stijging in januari 2010, hebben de ondernemers nog steeds een zeer negatieve kijk op de kost van een kaskrediet. Deze indicator registreert een score van 2,73 punten in maart 2010. 74% van de ondernemers is van mening dat de kost van een kaskrediet hoog tot zeer hoog is. Slechts 12% denkt dat deze kost laag tot zeer laag is.
- In maart 2010 ervaart meer dan drie ondernemers op vier de mate waarin waarborgen gevraagd worden door de bank als hoog tot zeer hoog. Deze indicator, die een lichte daling kent ten opzichte van januari, registreert een gemiddelde score van 2,59 punten in maart.
- De indicator die de hoeveelheid informatie die gevraagd wordt door de bank evalueert, is lichtjes gedaald. Met een score van 2,52 punten op 10 wordt dit element door de ondernemers nog steeds als zeer negatief geëvalueerd.

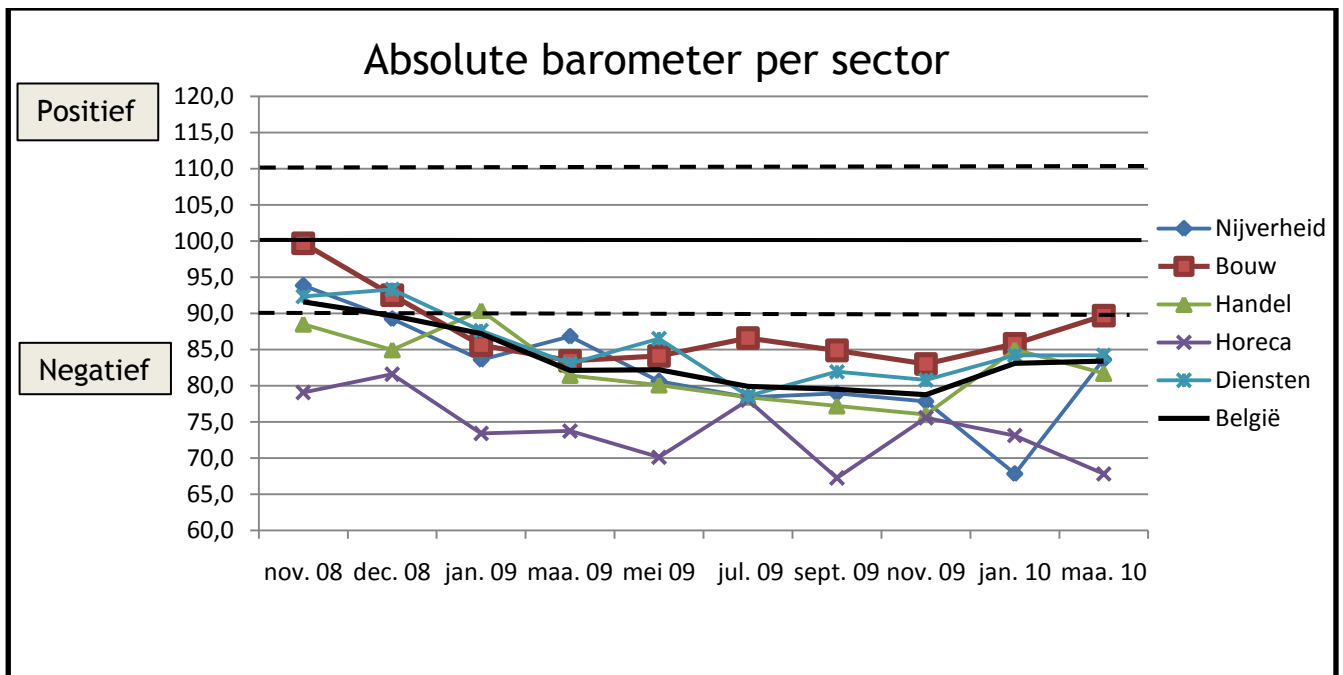
	nov 08	jan 09	maart 09	mei 09	juli 09	sept 09	nov 09	jan 10	maart 10
de relatie met zijn (haar) bank(en)	6,58	6,57	6,66	6,36	6,02	6,38	6,03	6,21	6,29
Verkrijgen van een nieuw krediet voor investeringen	4,95	4,65	4,57	4,79	4,53	4,56	4,45	4,63	4,58
Verhogen van een bestaand krediet voor investeringen	5,17	4,83	4,55	4,70	4,54	4,39	4,40	4,65	4,59
Verkrijgen van een nieuw kaskrediet voor de lopende zaken	5,10	4,73	4,66	4,70	4,49	4,37	4,37	4,74	4,70
Verhogen van een bestaand kaskrediet voor de lopende zaken	4,90	4,68	4,45	4,48	4,30	4,26	4,21	4,56	4,55
De omvang van de nieuwe waarborgen voor bestaande kredieten	4,38	4,22	3,78	3,89	3,70	3,16	3,81	3,67	3,97
De termijn voor het verkrijgen van een nieuw krediet	5,18	5,02	5,01	4,86	4,89	4,95	4,80	5,30	5,40
De kostprijs van een investeringskrediet	3,70	4,02	3,63	3,63	3,70	3,73	3,62	3,56	3,95
De kostprijs van een kaskrediet	3,00	3,07	2,84	2,65	2,75	2,78	2,26	3,39	2,73
het aantal waarborgen gevraagd door de banken	3,03	2,93	2,64	2,40	2,35	2,57	2,36	2,62	2,59
de hoeveelheid informatie gevraagd door de banken	3,11	2,98	2,54	2,69	2,53	2,45	2,47	2,54	2,52

Conclusies

- ➔ De barometer, gelanceerd in november 2008, is in maart 2010 aan zijn tiende editie toe. Hoewel hij zich nog steeds in de negatieve zone bevindt, is het globaal resultaat toch bemoedigend. Immers, voor maart 2010 tekent de barometer een lichte stijging op met 0,3 punten tot 83,4 punten. Voor de eerste maal werden twee positieve elementen vastgesteld. Enerzijds registreert de barometer twee opeenvolgende stijgingen. Anderzijds is de barometer nu hoger dan een jaar geleden toen hij 82,1 punten bereikte. Hoewel de weg naar een positieve perceptie van de ondernemers met betrekking tot de toegang tot bankfinanciering wellicht nog lang is, lijkt er toch een wind van hoop en optimisme te waaien.
- ➔ Vergeleken met de barometer van januari 2010 stellen we in maart 2010 een ommekeer vast inzake de perceptie over de kost van een krediet, ongeacht de duur ervan. Immers, met uitzondering van januari 2009, is de kost van een investeringskrediet volgens de ondernemers nog nooit zo laag geweest. Wat de kost van een kaskrediet betreft lijken de ondernemers, hoewel ze in januari 2010 van mening waren dat het nooit eerder zo goedkoop geweest was, zich te bedenken en zijn van mening dat de kost in maart 2010 gestegen is.
- ➔ Vanuit regionaal oogpunt zijn de resultaten op jaarbasis zowel van Vlaanderen als van Wallonië beter in maart 2010 dan in maart 2009. Hoewel Vlaanderen een daling van 4 punten optekent en zich stabiliseert op 90 punten, neemt het nog steeds een hogere positie in dan Wallonië dat een winst optekent van 4 punten en zich stabiliseert op 78,9 punten op 200.

Sectoren³

- In maart 2010 tekent de industriesector de hoogste winst ooit op. Deze sector is thans als derde geklasseerd op vijf met een score van 83,6 punten.
- Met een score van 67,8 punten bereikt de horecasector de tweede slechtste score uit zijn geschiedenis. Deze sector is thans de slechtste van alle sectoren.

³ Voor de duidelijkheid van onze grafiek hebben wij besloten de zone tussen 60 en 120 te hernemen in onze grafiek. De schaal van de barometer loopt normaal tussen 0 en 200.

Bijkomende vragen

- De ondernemer staat nog altijd neutraal tegenover het ondernemersklimaat, met een score van 4,91 punten op 10. Er zijn echter meer ondernemers die het ondernemersklimaat als positief tot zeer positief ervaren (39 %) tegenover 37 % negatief.
- In maart 2010 stijgt het aantal ondernemers die hun investeringen uitstellen omwille van de economische en financiële crisis lichtjes met 3%. In maart stelt 41% zijn investeringen uit tegenover 38% in januari. Het aantal ondernemers dat beslist om toch te investeren ondanks de crisis is ook gestegen, zij het in mindere mate. Het gaat om 51% in maart tegenover 50% in januari. De rest (8%) zijn ondernemers die niet wensen te investeren.
- Voor de vijfde keer hebben wij besloten om de resultaten van de twee voorgaande vragen naast elkaar te leggen om zo de bevestiging te bekomen dat de personen die hun investeringen uitstellen het ondernemersklimaat significant negatiever onthalen dan zij die hun investeringen niet uitstellen. In maart 2010 kon deze link gelegd worden zowel voor België (in zijn geheel) als voor Wallonië. Voor Vlaanderen daarentegen kon deze link niet gelegd worden.
- De ondernemers werden voor de tweede keer ondervraagd over hun verwachtingen van de evolutie van hun omzet in 2010. Het aantal optimistische ondernemers daalt in maart 2010, slechts 24,4% denkt dat hun omzet zal stijgen in 2010 tegenover 30% in maart. Er zijn ook meer pessimistische ondernemers. Immers, 24% van de ondernemers vreest voor een daling van zijn omzet tegenover 20% in januari.

Facts & figures

- De perceptie van de grote ondernemingen met 6 tot 10 werknemers voor wat betreft de toegang tot bankfinanciering verbetert sterk in maart 2010. Met een score van 91,3 punten realiseren ze de beste prestatie van deze barometer. Dan volgen de eenmanszaken met een score van 84,9 punten. De meest pessimistische ondernemingen op het vlak van bankfinanciering zijn die met 2 tot 5 werknemers, met een gemiddelde score van 89,7 punten op 200.
- De evaluatie van de ondernemers wat betreft de relatie met hun bank blijft de enige parameter in de positieve zone. In maart 2010 is geen enkele parameter van zone veranderd. We vestigen evenwel de aandacht op de puike prestatie inzake de perceptie van de ondernemers voor wat betreft de toekenningstermijn van een krediet die dichterbij de buurt van de positieve zone komt.
- De PWI-componenten (prijs, waarborg en informatie) zijn nog steeds de indicatoren die volgens de zaakvoerders het meest negatief ervaren worden. Wanneer we het geheel aan indicatoren tellen, bekomen we een score van 15,76 op 50 in maart 2010. Dit is een zeer lichte daling in vergelijking met de score van 15,78 op 50 opgetekend in januari 2010.

Contactpersoon:

Alexis Losseau
Economist KeFiK
02/227.60.92
losseau@cefip-kefik.be